

Kvindesagen i en ny Belysning.

Fru Marie Lassen har talt i Studenterforeningen d. 18. Marts for de unge mandlige og kvindelige Akademikere og en stor Kreds af indbudte politisk interesserede Herrer og Damer, og vort ældste og mest udbredte konservative Dagblad har hyldet hende som Landets bedste kvindelige Taler. Dette kunde det selvfølgelig ikke falde os ind at opholde os over, vi kan jo som Kvinder kun glæde os over, at en Kvinde vinder Paaskønnelse. Vi skulde ogsaa have ladet denne Sag ganske uomtalt, hvis Fru Lassen havde indskrænket sig til at tale som Partipolitiker og som saadan havde anbefalet Kvinderne at melde sig ind i Venstres Rækker.

Men Fru Lassen præsenterede sig paa Studenterforeningens Talerstol ikke blot som Partipolitiker, men ogsaa som Kvindesagskvinde; dog ikke i den Forstand, at hun betragtede Manden som sin Modpart, hvad hun i et Interview i Berlingske Tidende fremhæver. — En ganske overflødig Reservation forøvrigt. Ingen Kvindesagskvinde betragter sikkert Manden som sin Modpart undtagen i de Tilfælde, hvor han forholder hende hendes borgerlige Ret, og der er naturligvis Fru Lassen, hvis hun overhovedet vil have noget med Kvindesag at gøre, forpligtet til ligesom vi andre at bekæmpe Manden som sin Modpart.

Selvfølgelig har Fru Lassen Lov til at præsentere sig som Kvindesagskvinde og forstaa ved Kvindesag, hvad hun vil, — ingen af os har løst Patent paa Navnet, — men hvad hun ikke har Lov til, det er at give en Fremstilling af Kvindesagens historiske Udvikling her i Landet uden først at have sat sig ind i dette saa betydningsfulde Afsnit af Danmarks nyeste Historie, tilegnet sig det rige og mangfoldige Stof, kort sagt dannet sig en Idé om Sagen. Det er dette, Fru Lassen har anset for overflødigt, derfor blev hendes Fremstilling af dansk Kvindesag saa misvisende og usammenhængende, at vi for selve Sagens Skyld følger os forpligtede til at protestere imod, at denne Fremstilling præsenteres de unge Akademikere af begge Køn som en historisk Redegørelse.

Fru Lassen kender aabenbart af historiske Kvindesagsskikkelser kun én,

Mathilde Fibiger, og hende kender hun — af den usikre, famlende Omtale at dømme — kun af Navn. Hvad Nathalie Zahle angaar, som Fru Lassen flygtig nævnte, da har denne fremragende Kvinde — alt sit store Oplysningsarbejde blandt den kvindelige Ungdom ufortalt — som bekendt aldrig meldt sig ind i den politiske Kvindesags Rækker, hvad hun selv i sine efterladte Optegnelser gør Rede for. Hendes Gerning var jo hovedsagelig den at berede Mulden, hvori Kvindesagens Idéer skulde gro. Hun vilde sikkert have været den sidste til at gøre Krav paa en Plads i Fru Lassens Fremstilling, især naar alle andre Kvindename skulde udelades, Navne som Pauline Worm, Matilde Bajer, Caroline Testmann, Charlott Klein, Kirstine Frederiksen, Anne Bruun o. fl.

Vi gad vide, hvad Offentligheden vilde sige, hvis en Mand eller Kvinde traadte op paa en Talerstol og under Foregivende af at ville give en Fremstilling af Bondebevægelsens eller Arbejderbevægelsens Historie, indskrænkede sig til at istemme en Lovsang over den Overklasse, som Stykke for Stykke havde afstaaet sine Privilegier, fordi den simpelthen blev nødt dertil. Tænk om en saadan Mand eller Kvinde i sin Begejstring for Overklassens Højmodighed rent undlod at nævne Navne paa de Mænd, som havde tilkæmpet sig hvert af disse Fremskridt — glemte at nævne indenfor Bondebevægelsen f. Ex. I. A. Hansen, Tscherning, Balthasar Christensen, Christen Berg o. fl. og indenfor Socialdemokratiet f. Ex. Pio, P. Holm, Hørdum, Knudsen o. fl.? Vi tror, der havde løftet sig et Skrig i vedkommende Partiers Blade, hvis da Fremstillingen i det hele var bleven taget for Alvor. Men den Belysning, hvori Fru Lassen lod sine uindviede Tilhørere se Kvindesagen, den var ikke mindre beskæmmende baade for Kvinderne og Sagen selv. Set i Fru Lassens Belysning har der ingen Kamp staaet om Kvindesagen herhjemme, Clara Raafællejden fraregnet, som hun forøvrigt kun dunkelt antydede. Sagen har efter hendes Skildring udviklet sig saaledes, at behjertede Mænd, alle af Venstre, Tid til anden har ryttet Lovgivningstræet for en Reform til Kvindernes bedste, medens Kvinderne selv sad under Træet og ganske passive lod Frugterne falde i deres Skød. „Frivillig“ har Mændene givet deres Særrettigheder fra sig, li-

gesom de ogsaa vil vedblive at gøre det, naar Kvinderne saa til Gengæld vil slaa enhver Tanke om et Kvindeparti af Hovedet. I denne Belysning ser Fru Lassen Kvindesagen og lader sine Tilhørere se den. Hendes Tale var en fortsat Bekræftelse af de „frivillige“ Mænd: Bajer, Fischer, Høgsbro, I. C. Christensen, Sigurd Berg o. fl. De unge kvindelige Akademikere, som maaske for første Gang den Aften fik noget at høre om dansk Kvindesag, maatte unægtelig faa det Indtryk, at Kvinderne som Helhed havde været ganske uinteresserede i de Reforme, som Mændene i deres Ansigt Sved skaffede dem. Intet Under, at de i deres uskyldige Uvidenhed smilede omkap med de unge Mænd; Kvindesagen maatte jo forekomme dem at være den ligegyldigste Sag af Verden, og kommunal og politisk Valgret nærmest paatvungne Goder. De hørte ikke noget om Mathilde Fibigers frivillige Martyrium, de hørte ikke noget om Pauline Worms Krav om, at Mændene skulde overvinde deres Fordomme og udvide Kvindernes Virkekreds for, at de kunde blive økonomisk selvstændige, og de hørte nu slet ikke noget om de fire Kvinder, som i 1871 stiftede Dansk Kvindesamfund, der nu tæller op mod halvandet Hundrede Afdelinger Landet over. Dansk Kvindesamfund eksisterer overhovedet ikke i Fru Lassens Kvindesag. Denne Forening, som har staaet bagved hver Reform, som er indført i Landet til Højnelse af Kvindernes Samfundsstilling og Forbedring af deres Kaar, denne Forening, som saa at sige har fravristet Mændenes Overklasse hvert afstaaet Privilegium, den har Fru Lassen det Mod at lade ganske uomtalt i en Fremstilling af Kvindesagens Udviklingshistorie i Danmark, saa lidt kender Fru Lassen den Forening, hun selv er Medlem af.

Herimod er det, der skal protesteres med al den Alvor, som Sagen fortjener. Kvindesagen maa hellere forblive i den Ubemærkethed, hvori den inden Junigrundloven af 1915 befandt sig for Størstedelen af Mænd og Kvinder i Danmark, end den maa faldbydes rundt omkring paa Møder i den Skikkelse, i hvilken Partiernes kvindelige Agitatorer nu faldbyder den i den ædle Sjælefangsts Tjeneste.

Lad dem kalde deres Foredrag, hvad disse i Virkeligheden er: Propaganda blandt de kvindelige Vælgere.